

Digipalveluasetuksen mukainen toimintakertomus 2024

1 Johdon katsaus

EU:n digipalveluasetus (DSA) toi vuonna 2024 Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille uusia merkittäviä tehtäviä digitaalisten palveluiden sääntelyssä, kun Traficom nimettiin digitaalisten palveluiden koordinaattoriksi ja asetuksen pääasialliseksi valvojaksi Suomessa. Traficom käynnisti uudet tehtävät välittömästi helmikuussa 2024, jolloin asetusta alettiin soveltamaan täysimääräisesti.

Ensimmäisen soveltamisvuoden aikana keskityimme erityisesti suomalaisten toimijoiden ja käyttäjien neuvontaan. Järjestimme useita tilaisuuksia, joissa jaettiin tietoa DSA:n vaatimuksista ja vaikutuksista. Tiivis vuoropuhelu sidosryhmien kanssa mahdollisti sen, että yritykset ja sosiaalisen median käyttäjät saivat ajantasaista ja selkeää ohjeistusta velvoitteistaan ja oikeuksistaan. Säännöllinen yhteistyö heti toiminnan alusta lähtien muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa mahdollisti sujuvan tiedonvaihdon ja yhtenäisen viestinnän.

Traficom oli myös yksi Euroopan ensimmäisistä digitaalisten palveluiden koordinaattoreista, joka teki päätöksiä luotettujen ilmoittajien nimeämisestä. Myönsimme kolmelle suomalaiselle organisaatiolle luotetun ilmoittajan aseman vuoden 2024 aikana.

Suomalaisten käyttäjien tietämys heidän oikeuksistaan sosiaalisen median alustoilla myös kasvoi ja suomalaiset viranomaiset saivat vuoden aikana lähes 80 valitusta. Valitusten määrä kasvoi erityisesti syksyllä 2024. Suomalaisten käyttäjien tekemissä valituksissa korostuivat suuret sosiaalisen median alustat, erityisesti Instagram, Facebook ja Tiktok.

Yhteistyö Euroopan komission ja muiden jäsenvaltioiden koordinaattoriviranomaisten kanssa on avainasemassa, jotta sääntelyä sovelletaan yhdenmukaisesti. Osallistuimme aktiivisesti yhteistyöhön Euroopan digitaalisten palveluiden lautakunnassa ja sen työryhmissä.

Olemme oppineet paljon ensimmäisen vuoden aikana digitaalisten palveluiden toimintaympäristöstä ja jatkamme vahvasti työtä digitaalisten palveluiden turvallisuuden ja luotettavuuden edistämiseksi.

Jenni Koskinen
datatalousjohtaja

2 Johdanto digipalveluasetukseen

Digipalveluasetus (DSA) luo yhdenmukaiset säännöt turvalliselle, ennustettavalle ja luotettavalle verkkoympäristölle. Asetus koskee niin sanottuja verkon välityspalveluja, joihin kuuluvat mm. säilytyspalvelut, verkkoalustat ja verkon markkinapaikat.

Esimerkkejä DSA:n säännöistä ovat avoimuusvaatimukset siitä, miten verkkoalustat valvovat sisältöä, säännöt luotettujen ilmoittajien asemasta sekä luotettujen ilmoittajien avoimuusraportointivelvollisuudet. DSA:n tavoitteena on muun muassa estää laitonta sisältöä verkossa, suojella alaikäisiä verkossa sekä torjua disinformaation leviämistä. Erittäin suuriin verkkoalustoihin (VLOP) ja erittäin suuriin verkon hakukoneisiin (VLOSE) kohdistuu lisävelvoitteita, kuten velvollisuus varmistaa mainonnan avoimuus ja järjestelmäriskien arviointivelvollisuus.

DSA:ta valvovat kansalliset digitaalisten palvelujen koordinaattorit (DSC) sekä mahdolliset muut kansalliset toimivaltaiset viranomaiset. Erittäin suuria verkkoalustoja ja verkon hakukoneita koskevien lisävelvoitteiden osalta toimivaltainen valvontaviranomainen on kuitenkin Euroopan komissio. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom on Suomen digitaalisten palvelujen koordinaattori. Muut toimivaltaiset viranomaiset ovat kuluttaja-asiamies ja tietosuojavaltuutettu.

DSA on ollut täysimääräisesti voimassa 17. helmikuuta 2024 lähtien.

3 Taustatietoja toimintakertomuksesta

DSA:n mukaan jokaisen digitaalisten palvelujen koordinaattorin on laadittava ja julkaistava vuosikertomus, jossa esitetään sen toiminta kuluksen vuoden aikana. Kertomuksen on sisällettävä lukumäärätiedot DSA:n mukaisesti vastaanotetuista valituksista ja niiden käsittelystä. Lisäksi on raportoitava asianomaisen jäsenvaltion kansallisten oikeus- tai hallintoviranomaisten antamien laitonta sisältöä koskevien määräysten lukumäärä ja tyypit sekä tiedot näiden määräysten johdosta tehdyistä toimista sellaisina, kuin ne on raportoitu digitaalisten palvelujen koordinaattorille. Digitaalisten palvelujen koordinaattori toimittaa raporttinsa myös Euroopan komissiolle ja Euroopan digipalvelulautakunnalle.

Jos jäsenmaa on nimennyt useita toimivaltaisia viranomaisia vastamaan DSA:n valvonnasta ja täytäntöönpanosta, digitaalisten palvelujen

koordinaattorin on yhdistettävä kaikkien toimivaltaisten viranomaisten toiminnasta saamansa tiedot yhdeksi kattavaksi vuotuiseksi toimintaker-
tomukseksi.

Suomessa muut toimivaltaiset DSA:n valvonnasta ja täytäntöönpanosta vastaavat viranomaiset ovat kuluttaja-asiamies ja tietosuojavaltuutettu. Tämä raportti sisältää näiden muiden toimivaltaisten viranomaisten toi-
mittamat tiedot.

4 Yhteenveto valituksista

DSA:n perusteella palvelujen käyttäjät tai näitä edustavat organisaatiot voivat valittaa epäilystä DSA:n rikkomisesta oman maansa digitaalisten palvelujen koordinaattorille. Koordinaattori arvioi valituksen ja tarvittaessa siirtää sen kyseisen palveluntarjoajan sijoittautumismaan digitaalisten palvelujen koordinaattorille.

Vuonna 2024 vastaanotettiin 78 DSA:n 53 artiklan mukaista valitusta, joista Liikenne- ja viestintävirasto Traficom vastaanotti 72. Muista toimivaltaisista kansallisista viranomaisista kuluttaja-asiamies vastaanotti 3 ja tietosuojavaltuutettu niin ikään 3 valitusta.

Viranomainen	Valitusten lukumäärä
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom – DSC	72
Kuluttaja-asiamies – toimi- valtainen viranomainen	3
Tietosuojavaltuutettu – toimivaltainen viranomainen	3

Vastaanotetuista valituksista 7 koski suomalaisia palveluntarjoajia. Valituksista yksikään ei johtanut virallisen tutkinnan käynnistämiseen Suomessa.

Suurin osa valituksista koski erittäin suuria verkkoalustoja ja näistä eniten Facebook, Instagram, TikTok -palveluja. Aiheissa korostuivat selkeiden ja täsmällisten perustelujen puuttuminen tilien ja niiden sisällön rajoittamisista, sisäisiin valitusten käsittelyjärjestelmiin liittyvien velvoitteiden rikkominen ja alustoilla esiintyvään epäilyyn laittomaan sisältöön liittyvät ilmoitus- ja toimintamenettelyjen puutteet.

Palvelu	Valitusten lukumäärä	DSA-artiklat
Facebook	27	16,17, 20
Instagram	12	16, 17, 20
TikTok	10	16, 17, 20
Tinder	3	17, 20

Valituksista muiden jäsenvaltioiden digitaalisten palvelujen koordinaattoreille siirrettiin yhteensä 30 kpl. Valituksia siirrettiin Irlannin digitaalisten palveluiden koordinaattorille 29 kpl ja Saksan digitaalisten palveluiden koordinaattorille 1 kpl.

5 Yhteenveto 9 ja 10 artiklan mukaisista määräyksistä

DSA:ssa määritellään välityspalvelujen tarjoajien velvollisuudet, kun ne saavat kansallisilta oikeus-, lainvalvonta ja hallintoviranomaisilta määräyksen toimia laitonta sisältöä vastaan tai antaa tietoja yksittäisestä palvelunsa käyttäjästä. Palveluntarjoajan vastaanottaessa tällaisen määräyksen sen on ilmoitettava määräyksen antaneelle viranomaiselle määräyksen vaikutuksista ja täsmennettävä, pantiinko määräys voimaan ja milloin.

Määräyksen antavan viranomaisen on jaettava määräys ja kaikki sen täytäntöönpanoa koskevat tiedot määräyksen antaneen viranomaisen jäsenvaltion digitaalisten palvelujen koordinaattorille. Koordinaattori toimittaa nämä tiedot kaikkien muiden jäsenvaltioiden koordinaattoreille. DSA:n kyseisten artiklojen vaatimukset eivät kuitenkaan rajoita kansallisen siviili- ja rikosprosessioikeiden soveltamista. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom lähetti määräyksiä antaville viranomaisille ohjauskirjeen, jossa kerrottiin digipalveluasetuksen 9 ja 10 artiklan mukaisista velvoitteista.

Vuonna 2024 Traficom vastaanotti yhden (1) DSA:n 9 artiklan mukaisen määräyksen, jonka antoi Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja joka koski kemikaalilain vastaista sisältöä. Traficom in saaman tiedon mukaan palveluntarjoaja noudatti määräystä.

6 Luotetut ilmoittajat

Digipalveluasetuksen mukaan luotetut ilmoittajat (Trusted Flaggers) voivat tehdä havaitsemistaan asiantuntemuksensa alaan kuuluvista epäilyistä laittomista sisällöistä ilmoituksia alustoille. Luotetut ilmoittajat ovat asiantuntijoita tiettyjen laittomien sisältöjen, kuten laittoman vihapuheen tai terroristisen sisällön havaitsemisessa ja tunnistamisessa. Alustojen on käsiteltävä luotettujen ilmoittajien ilmoitukset ensisijaisina, sillä niiden odotetaan olevan tarkempia kuin keskimääräisen käyttäjän ilmoitusten.

Luotetun ilmoittajan aseman myöntää yhteisön hakemuksesta ko. yhteisön sijoittautumismaan digitaalisten palvelujen koordinaattori, jos hakijayhteisö täyttää DSA:n 22 artiklan mukaiset edellytykset. Tällaisia edellytyksiä ovat esimerkiksi luotetun ilmoittajan riippumattomuus alustoista ja riittävä erityisasiantuntemus hakemuksessa määritettyjen osaamisalueiden osalta.

Vuonna 2024 luotetun ilmoittajan asemaa haki Suomessa yhteensä kolme (3) yhteisöä. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom myönsi luotetun ilmoittajan aseman niille kaikille. Viraston hyväksymät luotetut ilmoittajat ovat:

- Tekijäoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry, TTVK;
- Pelastakaa Lapset ry; ja
- Somis Enterprises Oy (Someturva).

Myönnettyt luotettujen ilmoittajien asemat ilmoitetaan myös kootusti viraston kotisivuilla: Luotetut ilmoittajat | Traficom.

7 Muita DSA:n täytäntöönpanoon liittyviä aktiviteettejä vuoden 2024 aikana

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom järjesti yhdessä muiden toimivaltaisten viranomaisten eli kuluttaja-asiamiehen ja tietosuojavaltuutetun toimiston kanssa DSA aiheisen webinaarin heti vuoden 2024 alussa. Tilaisuudessa kerrottiin digipalveluasetuksen mukanaan tuomista muutoksista asetuksen soveltamisalaan kuuluvien toimijoiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Tilaisuuteen osallistui yli 600 alan toimijaa ja sidosryhmien edustajaa. Palautekyselyyn vastanneista 78 % antoi tilaisuudelle yleisarvosanan hyvä tai erittäin hyvä.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom osallistui helmikuussa yhdessä kuluttaja-asiamiehen edustajan kanssa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston FiPointin johtamaan markkinavalvontaviranomaisten yhteistyökokoukseen, jossa ovat edustettuina Suomen kaikki markkinavalvontaviranomaiset ja Tulli. Traficom ja kuluttaja-asiamies kertoivat kokouksessa, mitä markkinavalvontaviranomaisten olisi hyvä tietää digipalveluasetuksesta.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom järjesti syksyllä markkinavalvontaviranomaisille online-infotilaisuuden digipalveluasetuksen suhteesta EU yleiseen tuoteturvallisuusasetukseen. Kuluttaja-asiamies kertoi tilaisuudessa toiminnastaan DSA valvojana ja tietosuojavaltuutetun toimiston edustaja ei-kaupallisen mainonnan ja suosittelujärjestelmien avoimuuden valvonnasta. Tilaisuuteen osallistui 120 markkinavalvontaviranomaisen edustajaa.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom osallistui kesäkuussa yhdessä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa oikeusministeriön johtaman Vertaisina vihaa vastaan -hankkeen verkoston kokoukseen. Verkoston jäsenille kerrottiin luotetun ilmoittajan aseman hakemisesta ja aseman myöntämisen edellytyksistä sekä siitä, mitä vaikutuksia luotetun ilmoittajan asemalla on.

Traficom järjesti lokakuussa 2024 seminaarin sosiaalisen median vaikuttajille tavoitteena kertoa DSA:n tuomista oikeuksista loppukäyttäjille sekä kuulla käytännön kokemuksista somealustojen käyttäjiltä. Tapahduma sai erittäin positiivista palautetta osallistujilta sekä laajaa näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa (Instagramissa ja TikTokissa). Tapahdumasta tehdyt julkaisut tavoittivat n. 200-300 000 käyttäjää kyseisillä somealustoilla.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilla oli vuoden mittaan myös lukuisia DSA:han ja sen soveltamiskysymyksiin liittyviä tapaamisia eri toimijoiden ja muiden sidosryhmäedustajien kanssa.

DSA-aiheet saivat medianäkyvyyttä vuoden 2024 aikana. Kesäkuussa yhteistyössä EU-komission kanssa pidetyn mediatilaisuuden tuloksena Iltä-Sanomissa julkaistiin artikkeli, jossa tuotiin esille loppukäyttäjien oikeuksia somealustoilla. Marraskuussa Yle julkaisi jutun, jossa kerrottiin yrityksestä, jonka sisältöä oli rajoitettu Metan alustoilla ja samassa yhteydessä kerrottiin DSA:n oikeuksista loppukäyttäjille. Joulukuussa 2024 Yle teki jutun kuinka somen loppukäyttäjät voivat ja ovat alkaneet käyttää DSA:n antamia oikeuksiaan alustoilla. Traficom on julkaissut vuonna

2024 digi- ja datasääntelyyn keskittyneitä uutiskirjeitä neljä kertaa, joissa jokaisessa DSA on ollut näkyvästi esillä. Uutiskirjeellä on yli 1100 tilaajaa. Lisäksi Traficom on viestinyt sosiaalisessa mediassa merkittävistä DSA-aiheisista tapahtumista, esimerkiksi komission tutkinnoista erittäin suuria verkkoalustoja kohtaan.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom on osallistunut aktiivisesti Euroopan digitaalisten palveluiden lautakunnan työskentelyyn kaikissa sen järjestämissä kokouksissa. Samoin olemme osallistuneet aktiivisesti kaikkiin lautakunnan alaisuuteen perustettuihin työryhmiin.

Traficom on myös pitänyt yllä tiivistä yhteistyötä Suomen muiden toimivaltaisten viranomaisten kesken. Kerran kuukaudessa on pidetty yhteistyökokous, jossa on vaihdettu tietoa ajankohtaisista aiheista, keskusteltu mahdollisista valitus- tai tutkintatapauksista. Traficom in järjestämät webinaarit toteutettiin myös yhteistyössä toimivaltaisten viranomaisten kanssa.

Syksyllä 2024 Traficom teetti selvityksen DSA:n toimeenpanon tilanteesta suomalaisten palveluntarjoajien keskuudessa. Selvityksen keskeisinä havaintoina oli, että DSA on jo jossain määrin tunnettu yritysten keskuudessa, mutta perustiedotusta tarvitaan edelleen. Merkittävin haaste toimijoiden keskuudessa on ollut tunnistaa, mihin toimijakategoriaan yritys kuuluu. Tällä on vastaavasti olennainen merkitys sille, millaisia velvollisuuksia kullekin yritykselle kuuluu. Samoin havaittiin epätietoisuutta sen suhteen, millä tavoin tulisi toteuttaa yhteyspiste viranomaisten yhteydenottoja varten DSA:n mukaisesti. Kyselyyn vastanneet yritysten toiveina viranomaisten suuntaan oli erityisesti saada selkiytystä ja ohjeistusta velvollisuuksista ja niiden noudattamisesta.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
PL 320, 00059 TRAFICOM
p. 029 534 5000

traficom.fi

ISBN 978-952-311-962-8
ISSN 2669-8757 (verkkajulkaisu)

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto